

Pirmoji lietuviškos muzikos diena Švedijoje

Adomas Balkevičius. Rugsėjo 17-ąją, šeštadienį, jaukioje Normalmstorgo (Norrmalmstorg) aikštėje, pačiame Stokholmo centre, visą dieną skambėjo lietuviška muzika. Lietuvių jaunimo bendruomenė, bendradarbiaudama su Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga bei įgyvendindama Lietuvos kultūros tarybos „Globalios Lietuvos“ programą, surengė pirmą Lietuviškos muzikos dieną Švedijoje.

Paklausyti muzikos – nuo ansamblio „Gilė“ tautinių sutartinių iki nostalgiskų Andriaus Mamontovo dainų, nuo tautinių šokių su kolektyvu „Baltija“ iki pašėlusio dūkimo su „folk“ muzikos grupe „Kūjeliai“ – būrėsi Švedijoje gyvenantys lietuviai, susidomėję Stokholmo gyventojai ir pro šalį einantys turistai.

Renginio atmosferą puikiai apibūdino grupės „Kūjeliai“ vokalistas ir gitaristas Andrius Vaicenavičius – nors ir Stokholmo centre, bet taip jauku ir gera, beveik kaip Lietuvoje. Saulėtą dieną aikštėje šurmuliavo žmonės, dūko vaikai. Vyresni stebėjo renginį nuo toliau stovinčių suoliukų, o jaunimas šoko ir dainavo kartu su muzikantais.

Renginys sutelkė vietos lietuvių bendruomenę ir sužadino švedų smalsumą. Praeiviai domėjosi nematytais muzikos instrumentais ir dalinosi šiltomis mintimis apie Lietuvą ir kitas Baltijos šalis. „Daug praeivių švedų ir turistų, kuriems įdomu. Sustoja, fotografuoja. Daug kas prieina prie Lietuvos informacinio stendo, domisi, kas čia vyksta, kas čia per renginys. <...> Pirmą kartą toks didelis renginys suorganizuotas bendruomenės – šiuo atveju Jaunimo bendruomenės – tai labai smagu. Atrodo, kad labai šauniai pavyko – daug žmonių, geras oras, smagu“, – renginiu džiaugėsi Marijus Sabalas, Švedijos lietuvių bendruomenės valdybos narys.

Normalmstorgo aikštė festivaliui pasirinkta ne atsitiktinai. Būtent čia nuo 1990 m. kovo iki 1991 m. rugsėjo pirmadieniais rinkdavosi žmonės išreikšti paramos Baltijos šalių nepriklausomybei (švediškai šis judėjimas vadinamas *Måndagsrörelsen*). Judėjimui pagerbti 1994 metais aikštėje pastatyta Björno Selderio skulptūra. Renginio garbės svečias Arkadijus Vinokuras savo pasirodymo metu deklamavo eilėraštį, parašytą Lietuvos nepriklausomybės išvakarėse ir skaitytą *Måndagsrörelsen* susitikimuose.

Muzikos dieną folkloro ir žygeivių klubas „Gilė“ atidarė tautinėmis sutartinėmis, pagyvinomis moderniais motyvais. Dūdelėms ir būgnams pritarė Labanoro dūda ir didžeridu. „Dainos visiškai tradicinės, mes nė vienos dainos melodijos nepakeitėme, bet visą apipavidalinimą, aranžuotes truputį perkūrėme. Norime, kad jos skambėtų šiuolaikiškai. Įvilktos į tokį žanrą sutartinės jau visai kitaip skamba“, – pasakojo klubo „Gilė“ vadovas Artūras Sinkevičius.

Vieni po kitų ant scenos toliau lipo muzikantai. Geras emocijas skleidė *Soul Provider* (Vlada Dapkutė) ir Edita Sääf. Į sceną pakviestas Arkadijus Vinokuras džiugino ir žadino patriotinius jausmus smagiomis dainomis. Po jausmingų Giedrės Naruševičiūtės dainų buvo atliekami tautiniai šokiai su kolektyvu „Baltija“. Visi norintieji galėjo išmokti šokti *Suktinį*, *Kiaulę grikiuose* ir kitų lietuvių liaudies šokių pagal Juozo Vaicenavičiaus ir Artūro Sinkevičiaus smuikų duetą. Po tautinių šokių Jolanta Budriutė dalinosi Pietų Amerikos ritmais.

Ne paslaptis, kad vienas iš labiausiai lauktų buvo renginio ambasadorius Andrius Mamontovas. Jam užlipus ant scenos susirinkusi minia šėlo ir krykštavo iš džiaugsmo. A. Mamontovui dainuojant „Fojė“ dainą *Vanduo*, švedų šokėja Elsa Charlotta Berndtson atliko Vilijos Vitkutės pastatytą šokį: žaliomis ir mėlynomis spalvomis išdažyta šokėja plastiškai sukosi minios viduryje lyg ežero vandenyje. „Buvo labai gera. Žmonės skleidė tiek daug šilumos ir meilės“, – po pasirodymo išpūdžiais dalinosi Elsa.

Grupė „Kūjeliai“ uždegė minią folkloro įkvėptu rokenrolu ir savo neblėstančia energija. Klausytojai šoko, dūko ir dainavo kartu. Besilinksminančius žmones nustebino netikėtas A. Mamontovo pasirodymas scenoje – jis būgnais pritarė paskutinei „Kūjelių“ dainai ir su trenksmu užbaigė koncertą.

Atlikėjai negailėjo liaupsių renginio organizatoriams. Sužavėjo ne tik jų profesionalumas, bet ir vaišingumas. „Nustebino lietuvių, kurie mus priėmė, svetingumas. Labai stengėsi, kad mums būtų viskas gerai. Miestas nuostabus, oras geras, komanda sustyguota puikiai. Tikiuosi, kad tikrai ne paskutinis kartas“, – šiltais išpūdžiais dalinosi „Gilės“ vadovas A. Sinkevičius.

Taip pat žiūrovai galėjo džiaugtis ir kitomis pramogomis. Šalia scenos įsikūrė vėjo

malūnėlių bei menininko Mariaus Abramavičiaus ir jo komandos aitvarų dirbtuvės, kur vaikai ir suaugusieji rinkosi konstruoti ir kaip įmanydami gražiau papuošti aitvarus. „LT Big Brother“ kvietė studentus prisijungti prie mentorystės programos pasisemti žinių ir įkvėpimo iš savo srities profesionalų, kurie turi daugiau patirties nei jie patys. Ypatingo susidomėjimo sulaukė Valstybinio turizmo departamento „Lithuania Travel“ standas. Šios organizacijos atstovė visiems besidominantiems pasakojo apie Lietuvą, dalino informacinę literatūrą ir kvietė atvažiuoti aplankyti.

Svarbu paminėti, kad toks gražus ir spalvingas renginys pareikalavo daug organizacinių gebėjimų, pastangų ir lėšų, tad be rėmėjų pagalbos tokio kokybiško renginio nebūtų pavykę suorganizuoti. Šį renginį parėmė įmonės, organizacijos ir privatūs asmenys – Lietuvos kultūros taryba, Lietuvos Respublikos ambasada Švedijos Karalystėje, Stokholmo lietuvių verslo klubas, Stokholmo lietuvių bendruomenė, Kauno Jono Pauliaus II gimnazija. „ADMD Bygg AB“, „SLV Skogsservice“, „UAB Inega“, „Swedbank“, „Redovisma“, „MaGa Bygg AB“, „Skogran“, „UAB PBS“, „Fredex“, „K&G food & transport“, „Fashion Garage“, „Plyms's kök&Bar“ ir Tomas Mekšėnas.

Lietuvių jaunimo bendruomenės Švedijoje archyvo nuotraukos

Straipsnis spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2016 m. spalio numeryje (2016 8/550)